

EDİTÖRDEN...

Doç. Dr. Ali Duman

Değerli Hikmet takipçileri, Hikmet Yurdu Düşünce - Yorum Dergisi olarak yeni bir sayı ile karşınızdayız. Dergimizin 13. cildini tamamlamanın haklı gururu içerisindeyiz. Dergimizin bu 26. sayısına olağandan çok fazla makale geldiğini belirtmek isterim. Ne yazık ki bu makalelerin tamamını yayınlama imkanı olmadı. Dergimizin bu sayısına makale gönderdiği halde makalesi yayınlanmayan yazarlarımıza, gelecek sayılarda makalelerini beklediğimizi hatırlatmak isterim. Bu sayımıza yayınlanmak üzere gönderilen iki yabancı yazar makalesinden birinin yazarı ne yazık ki makalesinin düzeltmelerini sürece yetiştirememiş bu sebeple makalesinin yayını bir sonraki sayıya kalmıştır. Yine de bu sayımızda Arapça dilinde yazılmış iki makalemizi yayınlamanın onurunu yaşıyoruz. Dergimizin bu sayısına gönderilen makalelere hakemlik lütfunda bulunan hocalarımıza müteşekkirimiz.

Bu sayımızda dokuz telif, bir tercüme ve iki de kitap tanıtımı çalışması yer almaktadır. Telif makalelerden ilki Cezayir Konstantiniyye’de bulunan Emir Abdülkadir Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Arap Dili ve Edebiyatı öğretim üyesi Prof. Dr. Amal Lauti (أمال لواتي) tarafından kaleme alınmış olan “البعد الحضاري للأدب الإسلامي وأفق العالمية” “İslam Edebiyatının Kültürel Boyutu ve Evrensel Ufku” konulu Arap dili konulu olan makalesidir. Yazar makalesinde edebiyatın politik, kültürel ve sosyal boyutları olduğuna temas ederek, İslam edebiyatının asırlar boyunca geçirdiği aşamalara işaretlerle, önemine ve evrensel ve kültürel boyutlarına değinmektedir.

Telif makalelerden bir diğeri İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Abdurrahman Kasapoğlu’nun yazdığı “أهمية التفسير النفسي وأهدافه وفوائده من حيث الفرد والمجتمع” “Psikolojik Yorumun Önemi, Birey Ve Toplum Açısından Amaçları Ve Faydaları” başlıklı makalesidir. Yazar makalede Psikolojik Tefsirin Önemi Amaçları ve Faydaları konusunun Psikolojik tefsirin bir akademik faaliyet alanı olduğunu dile getirmekle konuya başlayıp, bu alanın muhatapları, hedef kitlesi açısından işlevsel olduğunu iddia

etmektedir. Psikolojik Tefsirin etkinlik alanının sadece akademik faaliyet ürünü / olmakla sınırlı olmadığını söyleyen yazar; insanların bireysel yaşantısında ve psiko-sosyal ilişkilerinde de bir karşılığı olduğunu söylemektedir. Psikolojik Tefsirin üretilmesi açısından akademik, fonksiyonları açısından ise işlevsel olduğuna değinen yazar, onun hem bilgi konusu, hem de inanç ve eylemleri konusunda insana ve topluma yol gösterici olduğunu vurgulamaktadır.

Bir diğer telif makale Adıyaman Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi öğretim üyesi Doç. Dr. Recep Özdemir'in, 2018 yılında Şanlıurfa'da düzenlenen II. Uluslararası Adli Bilimler ve Hukuk Kongresi'nde sunulmuş bildirinin yeniden düzenlenmiş şeklinden oluşan "*Mecelle'de Eşya Hukuku*" isimli makalesidir. Yazar makalesinde kısaca Mecelle'nin tarihçesine temas ettikten sonra, Mecelle ile ilgili temel bilgileri aktarmakta ardından Mecelle'de geçen eşya hukukuyla ilgili hükümleri değerlendirilmeye tabi tutmaktadır.

İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğretim üyesi Doç. Dr. Bilal Gök, daha önce Üsküdar Üniversitesi tarafından 27-28 Nisan 2019 tarihinde İstanbul'da düzenlenen Uluslararası Ebu'l-Hasan Harakanî Sempozyumu'nda tebliğ olarak sunmuş olduğu metnin- yeniden gözden geçirip genişleterek "*Fütüvvet Sultam İle Hikmet Sultanının Buluşması: Harakani - İbn Sina Görüşmesi*" adıyla dergimize katkı yapmakta. Yazar bu çalışmada sūfî şahsiyetiyle Ebû'l-Hasan el-Harakânî ile İbn Sina'nın görüşmesi ele almaktadır. İbn Sina'nın çağdaşı olan ve yazar tarafından bir aksiyon insanı olarak nitelenen Harakânî, ilme ve âlime hürmet göstermekte, ayrıca bildiğiyle amel etmeye kıymet vermektedir. Aynı zamanda İslam ümmetinin dertleriyle dertlenmiş olan Harakani, bu yolda büyük mücadelelere girişmiştir. Büyük İslam filozofu İbn Sina da tasavvufla ilgilenmiştir. Kaynaklarda İbn Sina'nın Harakani'yi ziyaret ettiği aktarılmaktadır. İşte yazar bu makalede bu iki büyük ilim insanının buluşmalarına dair bilgileri incelemektedir.

İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğretim üyesi Dr. Adnan Gürsoy da "*Fârâbî'nin Erdemli Toplumunda Muhalifler*" başlıklı makalesiyle bu sayımıza katkı vermektedir. Bilindiği gibi Fârâbî, siyaset felsefesi merkezli büyük bir felsefi sistem kurmuştur. Bu sistem içinde "erdemli toplum" düşüncesi merkezde yer alır ve bir ideal olarak filozofun tüm düşüncesi ile özdeşleşir. Erdemli toplum, hakikat bilgisi temelinde kurulmuş, tüm toplumun en yüksek mutluluğa ulaşmasını sağlayacak inanç, düşünce ve hayat tarzının egemen olduğu bir mutluluk toplumdur. Fârâbî, erdemli toplum içinde, toplumun gayesi ve düzenini benimsemeyen yahut bu düzene muhalefet eden kişi ve zümreleri "nevâbit" olarak isimlendirmiştir. Erdemli toplumdaki muhalifler olarak görülebilecek bu zümreleri tasnif ve tasvir eden filozof, her bir zümrenin muhalefet biçimine göre bir mücadele yöntemi öngörmüştür. Yazar bu çalışmada, muhalefet olgusu-

nun erdemli toplum düzeni içindeki anlamı ve farklı muhalif zümreler bağlamındaki yansımaları incelemiştir.

Mersin Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi öğretim üyesi Dr. M. Zeki Uyanık, Hanefi usulünde ahad haberle amelde önewmli kriterler arasında kabul edilen Umümü'l-Belva konusunu "*İslâm Hukukunda Dinî Hükümleri Hafifleten Umümü'l-Belvâ*" isimli makalesiyle incelemektedir. Makalede İslam'ın kolaylık prensibine işaret edilerek, Hanefilerin umümü'l-belvâ prensibini kolaylık sağlayan ilkelerden biri kabul edilmektedir. Yazar, İslam hukuku naslarında hükümleri hafifleten umümü'l-belvâya işaret eden delilleri ve kolaylaştırma prensiplerini çeşitli fûru-ı fikh örnekleri çerçevesinde incelemektedir.

Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Araştırma Görevlisi Dr. Hasan Kayapınar "*Para Vakıflarının Bir Uygulaması Olarak Muâmele-i Şer'iyenin Meşrûluğu Üzerine*" isimli makalesinde Osmanlı Devleti'nde nakit ihtiyacını karşılamak amacıyla tesis edilen kurumların başında gelen para vakıflarını inceleme konusu yapmıştır. Para vakıflarının kurulması üzerinde gerçekleşen hukuki tartışmalara temas eden yazar, muâmele-i şer'iyenin mahiyeti ve hükmü etrafında gerçekleşen tartışmalara da temas etmekte ve çalışmasında para vakıfları ve muâmele-i şer'iyenin yasallığı üzerinde tartışmaları incelemektedir.

Vaiz Dr. Ahmet Özbay "*Kasas Sûresi 77. Ayet Bağlamında İnsanın Dünyadaki Nasibi*" isimli makalesinde Kur'an-ı Kerîm'de dünya hayatının fânî, âhîret hayatının ise ebedî olduğu belirten ayetlerden biri olan Kasas Sûresi 77. ayeti inceleyerek, ahîret hayatından soyutlanmış dünya merkezli söylemleri bu ayet çerçevesinde ele almaktadır. Çalışmada bu ayette zikredilen, insanın dünyadaki nasibinin ne olduğunu ve bu ayetin açıklanmasında dayanak yapılan rivayeti inceleyen yazar, çeşitli hadisler çerçevesinde ayetin yorumlarını değerlendirmektedir.

İnönü Üniversitesi TİB Doktora Öğrencisi Müftü Şemsettin Karcı, "*Kur'ân Perspektifinden Şûrâ*" isimli makalesinde, Kur'an'da adaletli idari sistemin dayanağı olarak aktarılan şûrâ kavramını incelemektedir. Kavramı, Kur'an'da dil açısından ele alan yazar, kelimenin kök anlamı ile Kur'an'daki mana örgüsünün arasındaki ilişkiyi ele almaktadır. Ayrıca şûrâ ve türevi olan kavramları çeşitli tefsirlerde inceleyen yazar, şûrâ kavramının cahiliye döneminde, Kur'an'ın nüzul sürecinde ve nüzül sonrası dönemlerde incelemektedir.

Dergimizin bu sayısında yayınladığımız tek tercüme çalışması, Safâ Sâbir Mecîd el-Beyâtî tarafından kaleme alınmış "*el-İhtizânü'l-Harfî fi't-Türâsî'l-İslâmî 'İlmü't-Tecvîd Nemûzecen*" isimli, *Mecelletü Mecme'ı'l-Lügati'l-'Arabiyeti 'Ale's-Şebeketi'l-*

'Alemiyye dergisinin, 5/13 (Mart-Nisan 2017) tarihli nüshasının, 435-466. sayfalarında yayınlanmış makalesinin, Öğr. Gör. İbrahim Aydın tarafından "*İslam Mirasında Harflerin Bir Araya Getirilmesi (Tecvid İlmî Örneği)*" isimli çevirisidir.

Dergimizin bu sayısında iki adet de kitap tanıtımı yer almaktadır. Bunlardan ilki Sakarya Üniversitesi SBE Din Felsefesi anabilim dalı yüksek lisan öğrencisi Enes Sadan tarafından yazılmış Recep Erkocaaslan tarafından yazılmış Hz. Âişe'nin Hayatı, Şahsiyeti ve Hz. Peygamber Sonrası İslâm Tarihindeki Rolü isimli kitabın tanıtımıdır. Diğeri de İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğrencisi Furkan Kürşat Daş'ı, Prof. Dr. Hilmi Demir-Doç. Dr. Muzaffer Tan tarafından yazılmış *Ehl-i Sünnetin Reislerinden İmam-ı Mâtürîdî* isimli kitaplarının tanıtımıdır.

Dergimizin bu yeni sayısının tüm ilim alemine hayırlar getirmesini cenab-ı Hak'tan niyaz ediyor, dergimize makale göndererek katkı yapan yazarlarımıza ve kendilerinden hakemlik yapmalarını rica ettiğimizde talebimize olumlu yanıt vererek dergimizde kaliteli makalelerin yayınlanmasına katkı sağlayan hakemlerimize şükranlarımızı arz ediyoruz.

Gelecek sayılarda görüşmek ümidiyle